

COVID – 19 A POBYTOVÁ ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

MUDr. Tomaškovič Miloslav

Odd. Všeobecného lékařství

Masarykova nemocnice, UL

Dne 9.4.2020

COVID-19 INFORMAČNÍ ZDROJE

- MZ ČR, SZÚ, ČLK, KHS, NV ČR
- DOPORUČENÍ ODBORNÝCH SPOL – GERIATRICKÁ, SPL ČR, INFEKTOLOGICKÁ, ...
- MÉDIA, PŘEDNÁŠKY A WEBINÁŘE
- INTERNET – www.khsusti.cz, www.praktickylekar.online, www.prolekare.cz, www.szu.cz
www.argis.com, www.splcr.cz, www.infekce.cz

SARS-COV-2

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

- Obalený RNA virus – beta-koronaviry, zvířecí, 7 lidských (také SARS, MERS)
- Velikost: 70-120 nm, 2 linie – S (evolučně starší, méně agresivní, 38%), L-linie (novější, ale agresivnější, vznik selektivním tlakem epidemických opatření)
- Spillover – prolomení mezidruhové bariéry (netopýr -- > člověk) jako u SARS-1, ptačí chřipky
- Receptor – ACE2 na endotelu srdce a cév a epitelu DC, střeva, ledvin
- Transmisibilita dána expresí genů, mutací viru a region. odlišnostmi – haplotyp, očkování x TBC, ..
- Inkubační doba: 2-14 dnů (5-6 dnů)

SARS-COV-2

ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKY

- Reprodukční číslo R: 2.5-2.8 → 1.1 → 0.8
- Vylučování viru sekrety: 24 - 48 hod před příznaky, celkem 14 - 24 dnů (až 37 dnů)
- Přežívání viru v aerosolu a na předmětech (nejdéle papír a plasty .. až 72 hod)
- **Ohrožené skupiny:** senioři, imunosuprimovaní
- **Rizikové faktory:** věk nad 50, muž, art. hypertenze a KVO (ICHS,FS), obezita, DM, CHOPN/AB, onkolog.dg., imunosuprese (cirhosa, onem.ledvin, stav po transplataci apod.)
- Smrtnost 2-3% (Ebola 40%, SARS 9%, MERS 35%)

SARS-COV-2

PRŮBĚH A KLINICKÝ OBRAZ

- **Průběh** – mírný + středně závažný 81% ... doma/ambulantně
  - závažný 14% (dušnost, RR nad 30/min, SpO2 pod 93%) ... nemocnice/JIP
  - kritický 5% (ARDS, septický šok, MOF ... JIP/ARO)
- **Klinický obraz COVID-19:** subfebrílie/febrílie, suchý kašel, bolest v krku, porucha čichu a chuti, výrazná slabost, dušnost, myalgie, GIT potíže, méně: rýma, konjunktivitída
  - 2 fázový průběh (přechodné zlepšení a prudké zhoršení i s potřebou intubace/UPV)

SARS-COV-2

ŠÍŘENÍ A PŘENOS

- Import – z Číny (Wu-han) do Evropy (UK, Francie, Německo, Itálie,..) a do Ameriky (USA,..)
do ČR: Itálie 50%, Rakousko 24%, Německo,...
- Komunitní šíření – sociální izolace, hygienická opatření – roušky, rukavice, desinfekce
- Nosokomiální šíření – zdravotnický personál – ČR cca 5%, Itálie cca 14%

- Přenos – přímý – kapénkově, sekrety – moč, stolice
- Přenos – nepřímý – kontaminované povrchy – ruce

SARS-COV-2

RIZIKOVÝ KONTAKT, SCREENING

- Screening: známky ak. respiračního onemocnění, pobyt v zahraničí v posledních 14 dnech

Rizikový kontakt s onemocněním Covid-19:

- Osoba žijící ve stejné domácnosti/na pokoji
- Fyzický kontakt (potřesení rukou) s pacientem
- Nechráněný přímý kontakt s infekčními sekrety pacienta
- Osobní kontakt s pacientem na vzdálenost menší než 2m a déle než 15 min
- Pobyt v uzavřeném prostředí (místnost, vozidlo, čekárna) s pacientem na vzd. do 2m a nad 15 min
- Zdravotnický pracovník bez adekvátních OOP či nesprávně je užívající

SARS-COV-2 PROČ (PROBLÉMOVÍ) SENIOŘI ?

- Imunosenescence s věkem
- Polymorbidita a polypragmázie – dekompenzace chron. onemocnění
- Syndrom frailty – sarkopenie, malnutrice, imobilita, kognitivní a sensorický deficit
- Clinical frailty scale nad 5 -- > neposkytovat intenzivní péči
- Nedostatek zdravotníků, přítomnost sociálních pracovníků
- „Problémový senior“ – kognitivní deficit – problém s nošením roušky, opustit sociál. kontakty

s dodržováním hygienických opatření

opakovaná edukace – zacházení s OOP

SARS-COV-2

OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ RIZIKA

- ochranné pomůcky – dostatek a jejich správné použití, opakovaná edukace
  - ROUŠKY**/respirátory, **RUKAVICE**, brýle/štíť, nepromokavé pláště, čepice, návleky
- **Hygiena rukou** - voda + mýdlo (30-60s), desinfekce virucidními prostředky (septoderm gel, Sterilium virugard,..), alkohol nad 80%
- **Desinfekce povrchů** – kliky, madla, úchyty, opěrné plochy, stolky (Persteril, Savo, Chloramin)
- **Bezpečná vzdálenost** mezi lidmi: 1.5-2m
  - oddělené stravování – na pokojích, samostatné WC apod
- **Izolace** suspektních (do vyloučení) a covid pozitivních (do uzdravení)
- **Karanténa kontaktů** aspoň 10, lépe 14 dnů s následným testováním (PCR/RT)

SARS-COV-2

SENIOŘI - OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ RIZIKA

- Senior má vždy roušku, před/po manipulaci umýt ruce, do igelitového pytlíku a do koše
- Vyčlenit prádlo, nádobí pro pacienty
- Nedsílet věci osobní potřeby: kartáčky, žiletky, ručníky, nádobí, nápoje, cigarety
- Desinfekce povrchů v okolí pacienta, podlah – koupelny, WC, splachovat se zavřeným víkem
- Manipulace s prádlem + úklid – OOP, netřepat, pytel na prádlo, praní 60-90°C, žehlení

SARS-COV-2

SENIOŘI - OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ RIZIKA

- Připravit dokumentaci – výpis z dokumentace a soupis aktuální medikace
- Zákaz návštěv (největší riziko – rodinné kontakty a zdravotníci)
- Dobrovolná karanténa – personál zůstává izolován s klienty (DPS Krásné Březno, Česká Kamenice)
- Testování nově příchozích/vracejících se klientů z nemocničních lůžek/domova – PCR 24 hod před
překladem
- Testování zaměstnanců – nově nastupujících, úvahy o plošném a pravidelném testování (RT ?)
- Očkování x chřipce či pneumokokovi zde nechrání (vakcíny x SARS-2 – experiment na myších, USA)
- Ideál: nově příchozí klient na izolační lůžko a monitoring Te a klin. stavu (respirační, chřipkové, GIT
potíže, změna chování,...)

COVID POZITIVNÍ SENIOR

- Izolace od covid negativních, samostatné větratelné pokoje, omezit pohyb ve spol. prostorách, samostatné vstupy, WC, neužívat věci osobní hygieny
- použití dostupných OOP – zamezit šíření kapénkami a kontaktem, 1 rázové ústenky a rukavice, opakované mytí, sušení a desinfekce rukou
- Vyčlenění zaškoleného nerizikového personálu, omezit počet pečujících, záložní tým
- Monitoring teploty a klinického stavu – konzultace s lékařem v režimu 24/7 (PL/nemocnice)
- Rozhodnutí o převozu do nemocnice – dle klinického stavu, kapacit nemocnic a epidemiol. situace
- Hlášení KHS, kontaktování rodiny, rizikové kontakty do karantény – Cave: personál

SOCIAL DISTANCING

Veselé

Velikonoce